

Remissutkast

**Svanenmärkning av
Maskindiskmedel**

Version 4.0 • XX månad 200X — XX månad 200X

Nordisk Miljömärkning

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering.

För mer information se webbplatserna:

Finland:

SFS-Miljömärkning
Pb 116
FI-00241 HELSINGFORS
Tel: +358 9 1499 331
Fax: +358 9 1499 3320
www.ecolabel.fi
joutsen@ecolabel.fi

Danmark:

Miljømærkesekretariatet
Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Norge:

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 16 01
www.ecolabel.no
info@ecolabel.no

Island:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVÍK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
audurj@ust.is

Sverige:

SIS Miljömärkning AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring.

Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Svanenmärkning av maskindiskmedel

017/Remissförslag, Datum

Varför välja Svanenmärkning?	1
Vad kan Svanenmärkas?	1
Hur söker man?	1
Vad krävs för att bli Svanenmärkt?	3
1 Obligatoriska krav på produkt och ingående ämnen	4
1.1 Generella krav	4
1.2 Krav på särskilda ämnen	6
1.3 Nedbrytbarhet	8
1.4 Parfym, färg och konserveringsmedel	Error! Bookmark not defined.
1.5 Dosering	11
2 Emballage och konsumentinformation	12
3 Effektivitet	13
4 Kvalitets- och myndighetskrav	14
Svanenmärkets utformning	15
Efterkontroll	15
Hur länge gäller licensen?	15
Nya kriterier	16

Bilagor

1	Marknadsföring av Svanenmärkta maskindiskmedel
2	Analys- och testlaboratorier
3	Intyg från producenten av maskindiskmedel
4	Intyg från råvaruleverantör
5	Intyg från parfymleverantör

Varför välja Svanenmärkning?

- Företaget får använda varumärket Svanen i sin marknadsföring. Svanenmärket har mycket hög kännedom och trovärdighet inom Norden.
- Svanenmärket är ett kostnadseffektivt och enkelt sätt att kommunicera miljöarbete och miljöengagemang till kunder och leverantörer.
- En mer miljöanpassad verksamhet ger ofta möjligheter till minskade kostnader genom att till exempel sänka förbrukningen av energi samt minska mängden emballage och avfall.
- En mer miljöanpassad drift förbereder företaget på framtida miljökrav.
- Miljöfrågor är komplexa och det kan ta lång tid att sätta sig in i specifika frågeställningar. Svanenmärkningen kan ses som en guide till detta arbete.
- Svanenmärkningen innehåller inte bara miljökrav utan också kvalitetskrav eftersom miljö och kvalitet oftast går hand i hand. Det betyder att en Svanlicens också kan ses som en kvalitetsstämpel.

Vad kan Svanenmärkas?

Maskindiskmedel och maskindiskmedel i kombination med spolglans för hushållsmaskiner kan Svanenmärkas. Spolglansen kan vara integrerad i produkten eller i serie med maskindiskmedlet. Endast spolglans kan **inte** märkas. Om spolglansen är integrerad i produkten eller i serie med maskindiskmedlet ska kombinationen av dessa klara miljömärkningskraven.

Hur söker man?

Kriterierna för maskindiskmedel består av en kombination av obligatoriska krav och poängkrav. De obligatoriska kraven markeras O + nummer eller M + nummer och ska alltid uppfyllas (M står för kvalitets- och myndighetskrav).

Poängkraven markeras P + nummer och för varje krav som uppfylls ges en angiven poäng. Poängen räknas samman och för att licens ska erhållas måste en viss poängsumma uppfyllas.

Symboler i texten

För varje krav är det beskrivet hur det ska styrkas att kravet uppfylls. Det finns också olika symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

- Skicka med
- Kravet kontrolleras på plats
- Skicka med rutin i miljö- och kvalitetssäkringen

Ansökan

Ansökan skickas till Nordisk Miljömärkning i det land maskindiskmedlet ska säljas, se adresser på sidan två. Ansökan består av en ansökningsblankett och dokumentation som visar att kraven uppfylls (finns specificerat i kraven).

Mer information och hjälp vid ansökan kan finnas. Gå in på respektive lands hemsida för att få information.

Försäljning i övriga Norden

Om licensen registreras i något annat nordiskt land ges möjligheten att använda Svanenmärket på en större marknad. Då behöver följande skickas in till Nordisk Miljömärkning:

- Blankett för försäljning i aktuellt land.
- Bruksanvisning på aktuellt språk.
- Dokumentation som visar att nationella föreskrifter uppfylls.
- Dokumentation som visar vilket system för återvinning produkten deltar i.

Registreringen är kostnadsfri men årsavgifter måste betalas enligt respektive lands avgiftsregler.

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning vanligen på plats att kraven uppfylls. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, original till inskickade intyg, inköpsstatistik och liknande som styrker att kraven uppfylls kunna uppvisas.

Kostnader

En ansökningsavgift tas ut i samband med att företaget söker licens. Utöver det tillkommer en årsavgift baserad på det Svanenmärkta maskindiskmedlets omsättning.

Frågor

Vid frågor, kontakta gärna Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan två.

Vad krävs för att bli Svanenmärkt?

För att få Svanlicens krävs att:

- Samtliga obligatoriska krav uppfylls
- Samtliga kvalitets- och myndighetskrav uppfylls
- Minst 5 poäng ska uppnås.

Totalt antal poäng

Maskindiskmedlet måste minst uppnå 5 poäng för att kunna Svanenmärkas.

Avdelning	Max Poäng	Poäng
P1 Parfyminnehåll	1	
P2 CDV	3	
P3 Fosforinnehåll	1	
P4 & P5 & P6 Dosering	3	
P7 Fyllnadsgrad	2	
Summa	10	

1 Obligatoriska krav på produkt och ingående ämnen

Som ingående ämne räknas alla ämnen i produkten, även tillsatta additiv i ingredienserna (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer). Däremot räknas inte föroreningar från råvaruproduktionen som ingående ämnen. Föroreningar är rester från råvaruproduktionen som ingår i produkten i koncentrationer under 0,01 % (100 ppm) såvida de inte tillsatts en råvara avsiktligt och med ett bestämt syfte.

I kraven för maskindiskmedel söker man licens för maskindiskmedel i kombination eller i serie med spolgans. Produkten/produkterna ska tillsammans klara samtliga krav som gäller för maskindiskmedel.

1.1 Generella krav

Obligatoriska krav

O1 Recept

Fullständigt recept för produkten ska lämnas till Nordisk Miljömärkning. Receptet ska innehålla handelsnamn, kemiskt namn, mängd, CAS-nummer och DID-nummer för varje ingrediens. Funktion för varje ingrediens ska anges. Rekommenderad dosering i vikt ska anges samt om det är ett pulver eller en tablett.

DID- nummer är det nummer en ingrediens har på DID- listan, som ska användas vid beräkning av kemikaliekraV. DID- listan kan fås från Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan två. Se bilaga 2 för närmarebeskrivning av DID-listan.

- Fullständigt recept enligt ovan och säkerhetsdatablad/produktdatablad för varje ingrediens enligt direktiv 2001/58/EG.

O2 Klassificering av produkten

Produkten får inte vara klassificerad som miljö- eller hälsoskadlig.

Produkten får dock vara irriterande (Xi) med en eller flera av följande riskfraser:

- R36 Irriterar ögonen
- R37 Irriterar andningsorganen
- R38 Irriterar huden
- R41 Risk för allvarlig ögonskada

Klassificeringen gäller enligt Ämnesdirektivet 67/548/EEG och Preparatdirektivet 1999/45/EG med senare ändringar och anpassningar.

Uppmärksamma att det är den som sätter produkten på marknaden som är ansvarig för klassificeringen.

- Säkerhetsdatablad/produktblad enligt direktiv 2001/58/EG.

O3 Cancerogena, mutagena, reproduktionsstörande ämnen (CMR)

Inga ämnen som klassificeras med följande riskfraser eller kombination av riskfraser får ingå i produkten eller avspaltas från ämnen som ingår i produkten:

- R40 Misstänks kunna ge cancer
- R45 Kan ge cancer
- R46 Kan ge ärftliga genetiska skador
- R49 Kan ge cancer vid inandning
- R60 Kan ge nedsatt fortplantningsförmåga
- R61 Kan ge fosterskador
- R62 Möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga
- R63 Möjlig risk för fosterskador
- R64 Kan skada spädbarn under amningsperioden
- R68 Möjlig risk för bestående hälsoskador (vanligt förekommande för parfymämnen)

Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3, 4 och 5 kan användas).

O4 Allergiframkallande ämnen

Produkten får inte innehålla mer än 0,1 vikt-% av ämnen som är klassificeringspliktiga med: R42 (Kan ge allergi vid inandning) och/eller R43 (Kan ge allergi vid hudkontakt).

Enzymer undantas från kravet.

Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3, 4 och 5 kan användas).

O5 Enzymer

Enzymer ska vara flytande eller i form av icke dammande granulat.

Intyg från enzymproducenten eller upplysning på säkerhetsdatablad/
produktdatablad.

1.2 Krav på särskilda ämnen

Obligatoriska krav

06 CDV (Critical Dilution Volume)

Produktens kritiska utspädningsvolym får inte överstiga 70 000.

Kom ihåg att vid ansökan för både maskindiskmedel och spolglans ska CDV beräknas på de båda produkterna tillsammans.)

- Beräkningar för CDV-värdet för produkten. Parametrarna och beräkningsformler som behövs för dokumentation av kravet finns i bilaga 2.

07 Miljöfarliga ämnen

Detta krav gäller ämnen som ingår i produkten eller avsiktligt frigörs under produktens användning. Hela parfymråvaran bedöms som ett ämne.

Inga ämnen som klassificeras med följande riskfraser får ingå i produkten:

- R50/53 Mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön

Ämnen som klassificeras med följande riskfraser får totalt ingå i produkten med högst 0,1 g/disk:

- R51/53 Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
- R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

- Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3, 4 och 5 kan användas). Bifoga även en redovisning av totala mängden R51/53 och R52/53. Om data inte finns bedöms ämnet enligt worst case.

08 Mängd fosfor

Den totala fosforhalten får inte överstiga 1,5 g/disk.

Fosfonater får ingå med högst 0,05 g/disk.

Nationell lagstiftning är överordnat detta krav.

- Ska framgå av recept samt en redovisning av totala fosformängden.

09 Komplexbildare

Följande ämnen får inte ingå

- EDTA
- NTA
- DTPA

- Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3 och 4 kan användas).

O10 Blekande ämnen

Följande ämnen får inte ingå:

- perborater
- reaktiva klorföreningar.

 Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3 och 4 kan användas).**O11 APEO, APD och LAS**

Följande tensider får inte ingå:

- alkylfenoletoxylater (APEO)
- alkylfenolderivat (APD)
- linjära alkybensen-sulfonater (LAS)

 Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3 och 4 kan användas).**Poängkrav****P1 CDV (Critical Dilution Volume)**

Är produktens kritiska utspädningsvolym under 25 000: 3 p

Är produktens kritiska utspädningsvolym mellan 25 000 och 50 000: 2 p

Är produktens kritiska utspädningsvolym mellan 50 000 och 65 000: 1 p

 Se O6.**P2 Fosfor**

Är formuleringen fosfatfri: 1 p

 Se O8.

1.3 Nedbrytbarhet

Obligatoriska krav

O12 Lätt nedbrytbara tensider

Tensider ska vara lätt nedbrytbara enligt testmetod nr 301 A - F i OECD Guidelines for Testing of Chemicals eller andra likvärdiga testmetoder. Det s.k. 10-dagarsfönstret behöver dock inte vara uppfyllt.

- Dokumentation som i första hand hänvisar till DID-listan daterad 2004-06-15 eller senare. För tensider som inte omfattas av listan kan annan dokumentation t ex testrapporter eller kopior på litteraturreferenser användas.

DID-listan: Detergents Ingredients Database.

O13 Anaerobt nedbrytning

Innehållet av icke anaerobt lätt nedbrytbara ämnen i maskindiskmedlet får inte överstiga 1,0 g/disk. Gäller endast organiska ämnen.

- Dokumentation som i första hand hänvisar till DID-listan daterad 2004-06-15 eller senare. För ämnen som inte omfattas av listan kan annan dokumentation t ex testrapporter eller kopior på litteraturreferenser användas. För testmetoder se bilaga 2.

DID-listan: Detergents Ingredients Database.

1.4 Parfym, färg och konserveringsmedel

Obligatoriska krav

O14 IFRA

Parfym ska tillsättas enligt IFRA's riktlinjer.

IFRA's (*International Fragrance Association*) riktlinjer finns på www.ifraorg.org/guidelines.asp

Intyg från parfymproducenten, bilaga 5 kan användas.

O15 Allergiframkallande ämnen i parfym

För följande allergiframkallande ämnen ska krav A eller B uppfyllas:

Amyl cinnamal	122-40-7	Amylcinnamyl alcohol	101-85-9
Anisyl alcohol	105-13-5	Benzyl alkhol	100-51-6
Benzyl benzoate	120-51-4	Benzyl cinnamate	103-41-3
Benzyl salicylat	118-58-1	Cinnamal	104-55-2
Cinnamyl alcohol	104-54-1	Citral	5392-40-5
Citronellol	106-22-9	Coumarin	91-64-5
d-limonen	5989-27-5	Eugenol	97-53-0
Farnesol	4602-84-0	Gerianol	106-24-1
Hexyl cinnamal-dehyd	101-86-0	Hydroxycitronella	107-75-5
Hydroxymethyl-phentyl cyclohex-enecarboxaldehyd (= Lyrall)	31906-04-4	Isoeugenol	97-54-1
Liilal	80-54-6	Linalool	78-70-6
Methyl heptine carbonat	111-12-6	Gamma-methylionon	127-51-5
Egemos ekstrakt	90028-68-5	Træmos ekstrakt	90028-67-4

Krav A:

Ovannämnda ämnen får inte ingå i produkten med mer än 0,010 vikt-% (100 ppm)

Intyg från parfymproducenten, bilaga 5 kan användas.

Krav B:

Ovannämnda ämnen ska deklarerats på produktens etikett om de finns i produkten i koncentrationer över 0,0010 vikt-% (10 ppm)

Intyg från parfymproducenten, bilaga 5 kan användas. Bifoga även etikett, utkast till etikett eller kopia av information på primäremballagen.

O16 Myskföreningar

Följande föreningar med respektive CAS-nummer får inte ingå i produkten:

Myskxylen	81-15-2
Myskambrette	83-66-9
Myskmosken	116-66-5
Mysktibetin	145-39-1
Myskketon	81-14-1
HHCB	114109-62-5, 114109-63-6, 1222-05-5, 78448-48-3, 78448-49-4
AHTN	1506-02-1, 21145-77-7

- Intyg från parfymproducenten, bilaga 5 kan användas.

O17 Godkända färger

Alla organiska färger som ingår i produkten som ingrediens eller i en råvara ska uppfylla följande krav:

Färgen ska vara godkänd för användning i livsmedel alternativt inte vara bioackumulerbar, ha en $\log K_{ow} < 3,0$ eller en $BCF < 100$.

- Intyg att kravet är uppfyllt (bilaga 3 och 4 kan användas).
- Angivelse av E-nummer (tilldelat nummer i samband med godkännande av livsmedel), alternativt $\log K_{ow}$ -värde (fördelningskoefficient oktanol/vatten) eller BCF-värde (biokoncentrationsfaktor).

O18 Konserveringsmedel

Konserveringsmedel får inte vara bioackumulerbara. Kravet gäller alla konserveringsmedel som ingår i produkten som ingrediens eller i en råvara.

- Alla konserveringsmedel ska framgå av receptet. Information om konserveringsmedlens bioackumulerbarhet ska också bifogas. För bedömning av bioackumulerbarhet se bilaga 2.

Poängkrav

P3 Parfym

Är formuleringen är oparfymerad: 1 p
alternativt

Innehåller inga ämnen som är klassificerade som R51/53 och/eller R52/53: 1 p

Hela parfymråvaran ses **inte** som ett ämne i detta krav.

- Ska framgå av receptet.

1.5 Dosering

Obligatoriska krav

O19 Pulver och tabletter utan spolglans

Maximal dosering 18 g/disk.

Ska framgå av receptet.

O20 Kombination med spolglans

Maximal dosering 20 g/disk.

Ska framgå av receptet.

Poängkrav

P4 Dosering, pulver och tabletter utan spolglans

Dosering g/disk	Poäng
-----------------	-------

< 13	3
------	---

< 15	2
------	---

≤ 17	1
------	---

Ska framgå av receptet.

P5 Dosering, pulver och tabletter i kombination med spolglans

Dosering g/disk	Poäng
-----------------	-------

< 15	3
------	---

< 17	2
------	---

≤ 19	1
------	---

Ska framgå av receptet.

2 Emballage och konsumentinformation

Obligatoriska krav

O21 Allmän information

Innehållsdeklarationen ska följa de anvisningar som ges i Tvätt- och rengöringsmedelsförordningen 648/2004/EG.

Rekommenderad doseringen ska endast anges för mjukt vatten (0-6 dH). För hårt vatten ska det ges rekommendation att använda avhårdare i diskmaskinen.

- Prov på etikett.
- Säkerhetsdatablad eller tekniskt produktdatablad.

O22 Information om fosfater

Om produkten innehåller fosfat ska följande text, eller motsvarande, finnas på produkten:

”Fosfathaltiga produkter bör inte användas av hushåll som har enskilt avlopp.”

Kravet gäller inte för försäljning i Norge som har egna regler för innehåll av fosfor.

- Prov på etikett.

O23 VNF (vikt/nytt-förhållande)

Produktens vikt/nytt-förhållande (VNF) får inte överstiga 4,0 g/disk.

För beräkning av produktens vikt/nytt-förhållande (VNF) se bilaga 2.

- Beräkning av VNF för produkten.
- Redogörelse för emballagets innehåll av återvunnet material.

O24 Plastemballage

PVC eller andra halogenerade plaster får inte ingå i förpackningen.

Plastförpackningar ska vara märkta med symbol och polymertyp enligt DIN 6120, del 2, eller motsvarande.

- Intyg att kravet uppfylls.

Poängkrav

P6 Fyllnadsgrad

Fyllnadsgraden är förhållandet mellan antal doser och förpackningens volym i liter. Den kan beräknas som genomsnittet för alla förpackningsstorlekar av samma produktvariant.

Fyllnadsgrad dos/liter	Poäng
> 30	2
≥ 25	1

- Beräkning av fyllnadsgraden.

3 Effektivitet

O25 Maskindiskmedlets effektivitet

Maskindiskmedlet ska med rekommenderad dosering ge en diskeffekt lika med eller bättre än referensdiskmedlet, se bilaga 7 och 8.

Som referensmedel kan man även använda något av de i Norden marknadsledande maskindiskmedlen. Det ska vara likvärdigt och etablerat på den nordiska marknaden vid ansökningstillfället. Diskeffekten ska testas enligt någon av följande metoder:

- EN 50242 (1998 eller senare utgåva) med förändringar enligt bilaga 6 ”Effektivitetstest, tillägg”.
- Standardtest för maskindiskmedel framtaget av IKW (German Industrial Association of the Manufacturers of Toiletries and Detergents). Produkten ska klara kraven i Pass/Fail-level, se bilaga 7.
- Jämförbar funktionstest, intern eller extern, som värderats av oberoende part. Exempel på ramtest som godkänns finns i bilaga 8.
- Produkten har EU Blomman licens.

☒ Testmetod, testresultat och slutsatser.

4 Kvalitets- och myndighetskrav

För att säkerställa att Svanens krav uppfylls ska följande rutiner vara implementerade.

Obligatoriska krav

M1 Lagar och förordningar

Licensinnehavaren ska säkerställa att gällande bestämmelser för säkerhet, arbetsmiljö, miljölagstiftning och anläggnings-specifika villkor/koncessioner följs på samtliga tillverkningsställen av det Svanenmärkta diskmedlet.

☒ Undertecknat ansökningsformulär.

M2 Ansvarig för Svanen

Det ska finnas en ansvarig på företaget för att Svanens krav uppfylls samt en kontaktperson mot Nordisk Miljömärkning.

Organisationsstruktur som visar ansvariga för ovanstående.

M3 Dokumentation

Licensinnehavaren ska kunna uppvisa kopia av ansökan samt fakta- och beräkningsunderlag (inklusive testrapporter, dokument från underleverantörer och liknande) för den dokumentation som sänts in i samband med ansökan.

Kontrolleras på plats.

M4 Ändringar och avvikelser

Planerade ändringar och oförutsedda avviker som påverkar Svanens krav ska skriftligen meddelas Nordisk Miljömärkning.

Rutiner som visar hur ändringar och avvikelser hanteras.

M5 Retursystem

Nationella regler, lagar och/eller branschavtal beträffande retursystem för produkter och emballage ska uppfyllas i de nordiska länder där företaget marknadsför sina diskmedel.

Intyg från sökanden om anslutning till befintliga avtal om återvinning/omhändertagande.

M6 Marknadsföring

Marknadsföring av Svanenmärkta Maskindiskmedel ska ske enligt ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december, 2001 eller senare versioner.

Ifylld bilaga 1.

Svanenmärkets utformning

Svanenmärket har följande utformning:

licensnummer

Varje licens får ett unikt sexsiffrigt licensnummer som ska användas tillsammans med märket.

Mer om märkets utformning finns att läsa i ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december 2001, eller senare versioner.

Efterkontroll

Nordisk Miljömärkning kan kontrollera att Svanens krav uppfylls även efter att licens har beviljats. Det kan t.ex. ske genom besök på plats eller stickprovskontroll.

Visar det sig att kraven inte uppfylls kan licensen dras in.

Stickprov kan även tas i handeln och analyseras av ett opartiskt laboratorium. Uppfylls inte kraven kan Nordisk Miljömärkning kräva att licensinnehavaren betalar analyskostnaderna.

Hur länge gäller licensen?

Nordisk Miljömärkning fastställde version 4 av kriterierna för maskindiskmedel den xx och de gäller till och med xx.

Miljömärkningslicensen gäller så länge kriterierna uppfylls och tills dess kriterierna slutar gälla. Kriterierna kan förlängas eller justeras, i sådana fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren meddelas.

Senast 1 år innan kriterierna slutar gälla meddelas förlängning eller nya kriterier.

Nya kriterier

I kommande kriterier kommer vi att se över följande:

- Totalförbud mot fosfat.
- Möjligheten att ställa krav på förnybara råvaror.
- Möjligheten att ställa krav på produktionen av maskindiskmedel.

Bilaga 1 Marknadsföring av Svanenmärkta maskindiskmedel

Vi bekräftar härmed att vi känner till reglerna för användning av det nordiska miljömärket Svanen enligt ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december 2001, eller senare versioner och vi försäkrar att marknadsföringen av det Svanenmärkta maskindiskmedlet ska genomföras enligt dessa regler.

Vi bekräftar också att vi har kunskap om innehållet i kriterierna för Svanenmärkning av maskindiskmedel.

Vi försäkrar att de inom vårt företag som marknadsför Svanenmärkta maskindiskmedel ska informeras om kriterierna samt ”Regler för nordisk miljömärkning” 12 december, 2001 eller senare versioner.

Ort och datum

Företag

Underskrift, kontaktperson

Namnförtydligande

Telefon

Underskrift, marknadsföringsansvarig

Namnförtydligande

Telefon

Vid personalbyte ska ett nytt intyg skickas in till Nordisk Miljömärkning.

Bilaga 2 Formler och testmetoder

CDV beräkning, kritisk utspädningsvolym

Den kritiska utspädningsvolymen (CDV) beräknas enligt följande formel:

$$(a) \quad CDV = 1000 * \sum \text{dosering}(i) * DF(i)/TF(i)$$

Dosering(i) = Dosering av komponent i, uttryckt i g/disk

DF(i) = Nedbrytningsfaktor för komponent i.

TF(i) = Toxicitetsfaktor för komponent i.

- DF(i) och TF(i) finns i DID-listan och hänvisning till den ska anges. Om ämnet inte finns på DID-listan ska parametrarna beräknas utifrån vägledningen i DID-listan del B, och relevanta dokumentation ska bifogas ansökan.

VNF (Vikt/nytt-förhållande)

VNF beräknas endast för primäremballage enligt följande:

$$VNF = \sum [(Vi + Ni)/(Di * ti)], \text{ där}$$

Vi = vikt (g) av emballagekomponenten (i) inklusive etikett

Ni = vikten (g) av icke-återvunnet (jungfruligt) material i emballagekomponent (i).
Om andelen av återvunnet material i emballagekomponenter 0 % är Ni = Vi.

Di = antalet funktionella doser som emballagekomponenten (i) omfattar.

ti = returtalet, det vill säga det antal gånger som emballagekomponenten (i) används till samma ändamål genom ett retur- eller refillsystem (r=1, om emballaget inte återvinns till samma ändamål).

Analys- och testlaboratorier

Analyslaboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt analyslaboratorium.

Sökandens analyslaboratorium/mätning kan godkännas för att genomföra analyser och mätningar om:

- myndigheterna övervakar provtagnings- och analyseringsprocessen, eller om
- producenten har ett kvalitetssystem där provtagning och analyser ingår och som är certifierat enligt ISO 9001 eller ISO 9002, eller om
- producenten kan visa att det finns överensstämmelse mellan ett förstagångstest utfört som ett parallelltest mellan en opartisk testinstitution och producentens eget laboratorium samt att producenten tar prover enligt en fastlagd provtagningsplan.

Akvatisk akut toxicitet

För akut akvatisk toxicitet används testmetod nr. 201, 202 och 203 i OECD guidelines for testing of chemicals eller motsvarande testmetoder.

Bioackumulerbarhet

Om inte annat är påvisat så bedöms ämnen vara bioackumulerbara om, $\log K_{ow} \geq 3,0$ i enligt OECD guidelines 107 eller 117 eller motsvarande. Ett sådant ämne kan testas på fisk enligt OECD's testanvisningar 305 A-E. Om ämnets biologiska koncentrationsfaktor (BCF) är ≥ 100 anses ämnet vara bioackumulerbart, och om $BCF < 100$ anses ämnet vara icke-bioackumulerbart. Om det finns ett BCF-värde, är detta avgörande vid värderingen av ett ämnets bioackumulerbarhetspotential.

Aerob nedbrytbarhet

För aerob nedbrytning används testmetod nr. 301 (A til F) i OECD guidelines eller motsvarande testmetoder.

Anaerob nedbrytbarhet

För anaerob nedbrytbarhet används ISO 11734, ECOTOC nr. 28 (juni 1988) eller motsvarande testmetoder. Kravet är minimum 60 % nedbrytbarhet under anaeroba förhållanden.

För ämnen som inte är tensider och inte är giftiga för vattenlevande organismer ($LC_{50}/EC_{50}/IC_{50} > 10$ mg/l), kan följande undantag användas:

- 1) Lätt nedbrytbart och låg adsorption ($A < 25$ %) eller
- 2) Lätt nedbrytbart och hög desorption ($D > 75$ %) eller
- 3) Lätt nedbrytbart och inte bioackumulerande.

Test för adsorption/desorption kan göras enligt OECD guidelines 106 eller enligt ISO CD 18749 "Water quality - Adsorption of substances on activated sludge - Batch test using specific analytical methods".

DID-listan

DID-listan är en gemensam lista för EUs miljömärkning och Nordisk Miljömärkning. Listan är utarbetad i samarbete med intressenter från både industrin, konsument- och miljöorganisationer. Listan innehåller information om giftighet och nedbrytbarhet för ett antal olika ämnen som kan tänkas användas till produkter inom det kemtekniska området. De ämnen som finns på DID-listan visar inte vilka ämnen som finns i miljömärkta produkter.

DID-listan kan inte användas som dokumentation för enskilda ämnens toxicitet i samband med klassificeringsreglerna. Här ska upplysningar från varuinformationsblad, litteratur eller råvaruproducenter användas.

DID-listan kan fås från miljömärkningsorganisationen eller via respektive lands hemsidor.

För dessa kriterier gäller DID-listan daterad den 30 juni 2004 eller senare versioner.

Bilaga 3 Intyg från producenten av maskindiskmedel

Produktens namn: _____

Cancerogena, mutagena, reproduktionsstörande ämnen (CMR)

Ingår ämnen som är klassade med följande riskfraser eller en kombination av dem? **Ja** **Nej**

- R40 misstänks kunna ge cancer
- R45 kan ge cancer
- R46 kan ge ärftliga genetiska skador
- R49 kan ge cancer vid inandning
- R60 kan ge nedsatt fortplantningsförmåga
- R61 kan ge fosterskador
- R62 möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga
- R63 möjlig risk för fosterskador
- R64 kan skada spädbarn under amningsperioden
- R68 möjlig risk för bestående hälsoskador (vanligt förekommande för parfymämnen)

Allergiframkallande ämne

Innehåller produkten mer än 0,1 vikt-% ämnen som är klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

- R42 (Kan ge allergi vid inandning)
- R43 (Kan ge allergi vid hudkontakt)
- R 42 och R43

Miljöfarliga ämnen

Ingår ämnen som är klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

- R50-53 mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön (vanligt förekommande för parfymämnen)

Ingår något av dessa ämnen?

Ja

Nej

EDTA

NTA

DTPA

Perbotater

Reaktiva klorföreningar

APEO

APD

LAS

Ja

Nej

Är färgämnen i produkten godkända enligt
Kosmetikadirektivets bilaga IV?

O20 Plastemballage

Innehåller emballage (inklusive etiketter) PVC eller andra halogenerade plaster?

Datum

Ansvarigs underskrift

Firmanamn

Namnförtydligande

Bilaga 4 Intyg från råvaruleverantör

Ingrediensens namn: _____

Cancerogena, mutagena, reproduktionsstörande ämnen (CMR)

Ingår ämnen som är klassade med följande riskfraser eller en kombination av dem? **Ja** **Nej**

- R40 misstänks kunna ge cancer
- R45 kan ge cancer
- R46 kan ge ärftliga genetiska skador
- R49 kan ge cancer vid inandning
- R60 kan ge nedsatt fortplantningsförmåga
- R61 kan ge fosterskador
- R62 möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga
- R63 möjlig risk för fosterskador
- R64 kan skada spädbarn under amningsperioden
- R68 möjlig risk för bestående hälsoskador (vanligt förekommande för parfymämnen)

Allergiframkallande ämne

Innehåller ingrediensen ämnen som är klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

- R42 (Kan ge allergi vid inandning)
- R43 (Kan ge allergi vid hudkontakt)
- R 42 och R43

Miljöfarliga ämnen

Ingår ämnen som är klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

- R50-53 mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön (vanligt förekommande för parfymämnen)

Nordisk Miljömärkning
Maskindiskmedel 017/4
Datum

Ingår något av dessa ämnen?

Ja

Nej

EDTA

NTA

DTPA

Perbotater

Reaktiva klorföreningar

APEO

APD

LAS

Ja

Nej

Är färgämnen i produkten godkända enligt
Kosmetikadirektivets bilaga IV?

Datum

Ansvarigs underskrift

Firmanamn

Namnförtydligande

Bilaga 5 Intyg från parfymleverantör

Parfymens namn: _____

Parfymleverantörens namn: _____

IFRA

Ja Nej

Har parfymen tillsatts enligt IFRA's riktlinjer. IFRA's (International Fragrance Association) riktlinjer finns på www.ifraorq.org/guidelines.asp

Cancerogena, mutagena, reproduktionsstörande ämnen (CMR)

Ingår ämnen som är klassade med följande riskfraser eller en kombination av dem? Ja Nej

- R40 misstänks kunna ge cancer
- R45 kan ge cancer
- R46 kan ge ärftliga genetiska skador
- R49 kan ge cancer vid inandning
- R60 kan ge nedsatt fortplantningsförmåga
- R61 kan ge fosterskador
- R62 möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga
- R63 möjlig risk för fosterskador
- R64 kan skada spädbarn under amningsperioden
- R68 möjlig risk för bestående hälsoskador (vanligt förekommande för parfymämnen)

Allergiframkallande ämne

Innehåller parfymen mer än 0,1 vikt-% ämnen som är klassade med följande riskfraser? Ja Nej

- R42 (Kan ge allergi vid inandning)
- R43 (Kan ge allergi vid hudkontakt)
- R 42 och R43

Innehåller parfymen något av följande ämnen? Ja Nej

Om ja, ange koncentrationen i vikt-% för de ämnen som finns över detektionsgränsen.

		Vikt- % i parfymen			Vikt- % i parfymen
Amyl cinnamal	122-40-7		Amylcinnamyl alcohol	101-85-9	
Anisyl alcohol	105-13-5		Benzyl alkhol	100-51-6	
Benzyl benzoate	120-51-4		Benzyl cinnamate	103-41-3	
Benzyl salicylat	118-58-1		Cinnamal	104-55-2	
Cinnamyl alcohol	104-54-1		Citral	5392-40-5	
Citronellol	106-22-9		Coumarin	91-64-5	
d-limonen	5989-27-5		Eugenol	97-53-0	
Farnesol	4602-84-0		Gerianol	106-24-1	
Hexyl cinnamaldehyd	101-86-0		Hydroxycitronella	107-75-5	
Hydroxymethylphenyl cyclohexenecarboxaldehyd (= Lyral)	31906-04-4		Isoeuenol	97-54-1	
Lilial	80-54-6		Linalool	78-70-6	
Methyl heptine carbonat	111-12-6		Gamma-methylionon	127-51-5	
Egemos ekstrakt	90028-68-5		Træmos ekstrakt	90028-67-4	

Miljöfarliga ämnen

Är parfymen klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

R50-53 mycket giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön (vanligt förekommande för parfymämnen).

Innehåller parfymen ämnen klassade med följande riskfraser? **Ja** **Nej**

R51/53 Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön
R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

My SKFöreningar

Har någon av följande ämnen tillsatts?		Ja	Nej
Moskusxylen	81-15-2		
Moskusambrette	83-66-9		
Mosken	116-66-5		
Moskustibetin	145-39-1		
Moskusketon	81-14-1		
HHCB	114109-62-5, 114109-63-6, 1222-05-5, 78448-48-3 og 78448-49-4		
AHTN	1506-02-1 og 21145-77-7		

Datum

Ansvarigs underskrift

Firmanamn

Namnförtydligande

Bilaga 6 Tillägg effektivitetstest

Om diskeffekten testas enligt standard EN 50242 (1998 eller senare versioner) för funktionsprövning av diskmaskiner för hushållsbruk ska följande ändringar gälla:

- 1 Testerna ska utföras vid $55^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ med kall fördisk utan diskmedel.
- 2 Maskinen som används vid test ska vara en kallvattenansluten 12-kuvertsmaskin, med ett diskindex mellan 3,35 och 3,75.
- 3 Maskinens torkprogram ska användas men endast renheten på diskgodset ska bedömas.
- 4 Ett svagt surt sköljmedel enligt standarden (formula III) ska användas.
- 5 Sköljmedelsinställningen ska vara mellan 2 och 3.
- 6 Dosering vid testernas genomförande ska vara den som tillverkaren har rekommenderat.
- 7 Tre försök vid vattenhårdhet enligt standarden ska utföras. Ett försök består av fem diskar där resultatet avläses efter femte disken utan att godset rengörs mellan diskomgångarna.

Resultatet ska vara bättre än eller lika med referensdiskmedlet efter den femte diskomgången.

Recept på referensdiskmedel (Detergent B IEC 436)* och sköljmedel (formula III) se Annex B i standard EN 50242:1998.

* Tensiderna ska lagras svalt i vattentäta behållare ej överstigande 1 kg och användas inom tre månader.

Bilaga 7 Reference Detergent, Pass/Fail-level (IKW-test)

1. Reference Detergent

The IEC Reference Detergents Type B is the reference detergent for the IKW Performance test. The composition of the reference detergent is described below.

Table: Composition of IEC 436 Reference Detergents Type B

INGREDIENTS (IEC 436, Type B)	wt. %
Sodium-tripolyphosphate (STPP)	0
Tri-sodium-citrate-dihydrate	30,0
Sodium-carbonate	29,0
sodium perborate monohydrate	5,0
Tetraacetylenethylenediamine	2,0
Sodium-disilicate	25,0
Nonionic surfactant (low foaming)	2,0
Maleic acid/acrylic acid copolymer Na-salt	
Protease	6,0
Amylase	0,5
Sodium-dichloroisocyanurate	0,5
Sodium-metasilicate	0
Sodium-metasilicate-pentahydrate	0
	0
TOTAL WEIGHT	100

The Reference detergent may be obtained from:

wfk Testgewebe

c/o Mr Dr. Scherbaum

Christfeld 10, D-41379 Brüggen

Tel: +49-2157 72 41 fax: +49-215790657

2. Pass/Fail-level

The detergent under test should comply with the following requirements:

For each of the four soil classes of the IKW Test Method (bleachable, persistent/burnt, dried/starch containing, dried/protein containing), the performance of the tested detergent has at least to be as good as the reference detergent.

- Tested detergent pass performance test if:

the performance in all four soil classes is > reference detergent

- Tested detergent fail performance test if:

the performance in one or more soil classes is < reference detergent

Bilaga 8 Förslag till ramtest

Ansökare ska testa efter antingen EN 50242 (1998 eller senare utgåva) eller efter IKW.

Det finns totalt 8 smutstyper uppdelat i fyra kategorier. Minst en typ från varje kategori ska väljas.

Beläggning

Tea

Fastbränt

Minced meat on glass dishes

Milk in the microwave

Amylase-specific

Starch mix

Porridge

Protease-specific

Egg yolk

Minced meat on porcelain plates

Egg/milk

EN 50242- och IKW-testen värderar resultatet på två skilda sätt:

IKW-testen kräver, att den testade produkten ska vara bättre än referensmedlet i alla fyra smutskategorierna.

EN 50242 kräver att den testade produkten sammanlagt ska vara bättre än referensmedlet.

I nedanstående tabell kan man se hur värderingen ska göras. Metoden är beroende av hur många smutstyper man har med och hur många diskcykler det görs.

Smutstyper	Diskcykler		Värdering
Alla	3	⇒	Genomsnitt
Alla	5	⇒	Genomsnitt
En från varje typ	3	⇒	Bäst i varje smutskategori.
En från varje typ	5	⇒	Genomsnitt

Bilaga 9 Referenser

Bra kemval för tvätt och rengöring version 2, 1998, Miljöförvaltningen
Göteborg/Stockholm vatten AB.

CHEMICALS SECTION 3, PART1: PRINCIPLES AND STRATEGIES
RELATED TO THE TESTING OF DEGRADATION OF ORGANIC
CHEMICALS

INTRODUCTION TO THE OECD GUIDELINES FOR TESTING OF
Kemikalieinspektionen, Sverige

KTF, Sverige

Licensinnehavare, Danmark, Finland, Norge och Sverige

Miljömärkning av maskindiskmedel, version 3.1

Stockholm vatten

Svanenmärkning av handdiskmedel, version 3.0

Svanenmärkning av textiltvättmedel, version 5.1

Teknokemiska föreningen, Finland